

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.17, juni 2021

Indledningen er redigeret af Jon Tafdrup og Krista Stinne Greve Rasmussen
Tilsyn ved prof. dr.theol. h.c. Niels Jørgen Cappelørn

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med
punktkommentarer, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2025

Indledning til

Selskabs-Sang i “Danske Forening” den 27de November 1848

ved Steen Tullberg

Indhold

- 1 Baggrund
- 2 Indhold
- 3 Efterspil
- 4 Anvendt litteratur
 - 4.1 Trykt
 - 4.2 Utrykt

1 Baggrund

Selskabs-Sang i “Danske Forening” den 27de November 1848 blev, som titlen angiver, afsunget i Den Danske Forening, som var blevet stiftet ugen før, den 21. november 1848, i København. Foreningen var en diskussionsklub for rigsdagsmedlemmer, men ikke-rigsdagsmedlemmer kunne også optages i foreningen. Dens formål var “at holde over [dvs. værne om] Danmarks og Danskhedens Ret og Ære”. Foreningens ledende skikkelser var til at begynde med Christian Flor, J.P. With og Fr. E. Boisen (jf. *Bibliografien*, bind 2, s. 340).

Grundtvig har selv givet et indblik i, hvad Den Danske Forening er for noget. Det gør han i januar 1849 i anden årgang af sit tidsskrift *Danskeren* i en artikel med titlen “Nytaars-Ny i den Danske Forening”, hvor han indledningsvis viser tilbage til netop sin egen selskabssang. Han forklarer, hvordan der i rigsdagen har dannet sig tre “Klubber”, nemlig Bondevennerne, Centrum og Den Danske Forening. Grundtvig har tilsluttet sig sidstnævnte, som består af ca. 50 rigsdagsmedlemmer og lige så mange

“andre Dannemænd”. Ved de ugentlige møder (mandag og torsdag) kan rigsdagsmedlemmerne desuden invitere gæster med (Grundtvig 1849, s. 17 f.). Grundtvig afslører også, at foreningen har holdt til i det, der oversat fra fransk kaldes “Nordiske Herberge” (s. 19 f.). Dette henviser til Hôtel du Nord, som lå på hjørnet af Vingårdsstræde og Kongens Nytorv (hvor Magasin du Nord i dag er placeret). Grundtvig fortsætter sin artikel med udførligt at betone den Danske Forenings dansksindethed, og hvordan Danmark bør søge alliance med England og skære båndene over til Tyskland.

2 Indhold

Det antityske lyser også ud af hver af selskabssangens fire strofer. Strofernes første linje rummer hhv. verberne stræber, taler, synger og drikker, der slår karakteren af en dansk forening fast. Som modbillede optræder i hver af strofernes tredje linje “Tydsken”, som det gælder om at gøre sig fri af. Det danske landskab (strofe 1 og 2) og landets konge og folk (strofe 4) besynges undervejs, ligesom der alluderes til Laurids Koks vise om Tyra Danebod, “Danmark deiligst vang og vænge” (strofe 1), som Grundtvig selv havde gendigtet i 1839 (se også [indledningen](#) til denne). Endelig genkalder skjalden sig den fredelige tid i Danmark under Frode Fredegod, som vil komme igen, når landet er fri for alt det tyske uvæsen (strofe 3).

3 Efterspil

Grundtvig lod sin selskabssang i Den Danske Forening ledsage af en tale sammesteds (fasc. 379.31). Talen er en opfordring rettet til rigsdagen og regeringen om at gøre noget til “vore Slesvigske Brødres Hjelp og Trøst” (blad 1 recto) og en advarsel mod, at Slesvig løsrives fra Danmark og indlemmes i Tyskland. Med henvisning til den tapre danske hær tidligere bedrifter “ved Flensburg, ved Dannevirke og ved Dyppel [dvs. Dybbøl]” (blad 2 recto), mener Grundtvig, at tiden er kommet til “at rykke ind i Slesvig, sikkre i det mindste den Danske Deel og kæmpe for det Hele til det yderste” (blad 3 recto). Grundtvig mistænker, “at Nogle, muelig endog de Fleste mene, at i dette Øieblik er der intet at gjøre til Slesvigs Redning”, mens det er “min faste Overbevisning: nu eller aldrig” (blad 2 recto).

Med en let ændret titel optog Grundtvig selskabssangen et par uger efter i sit tidsskrift *Danskeren*, bind 1, den 13. december 1848 (Grundtvig 1848, s. 623 f.).

4 Anvendt litteratur

4.1 Trykt

- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954).
- Grundtvig, N.F.S. (1848) *Danskeren*, bind 1. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1849) *Danskeren*, bind 2. København.
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*,

bind 1-4. København.

4.2 Utrykt

- Grundtvig, N.F.S. (1848) "I Den Danske Forening (27 Novbr 1848)", ms. i Grundtvig-arkivet, fasc. 379.31.